

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A SZÉCSÉNYI VÁLASZTÓKERÜLET 48-as ÉS FÜGGETLENSÉGI PÁRTJÁNAK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

— Egyes szám ára 16 fillér. —

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szóke Jenő.

A szerkesztőség telefon száma: 6.

Előfizetési pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére, s a nyiltérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Adómorál és társai.

Az adófizető mindég gyanakodó. Mikor az államélet egész vonalán és évek óta arra dolgozik a törvényhozás, hogy investál, fizetéseket rendez, állásokat kreál intézményeket létesít, új feladatokat kezd, — akkor ugyan még a Herkópáternek se fogja elhinni, hogy mindaz a sok kiadás állandó teheremelkedés nem jár nagyobb adózással. A sanda gyanú, hogy a 15 év óta napirenden lévő új adótörvény egy kicsit archimedesi csavar is lesz a polgárokra, kétségtelenül meg van mindnyájunkban.

Nem is az a szerencsétlenség, ha egy modern állam a régi költségvetésének keretében meg nem marad, hanem az a baj, hogy szembe vagyunk állítva valamenyien és az adómorál szent nevében gyanúsítgatjuk egymást. Az a baj, hogy míg gyarló emberek lesznek, a kik mindent helyesnek a maguk szemüvegén át látnak: addig becsületes és igazságos adótörvény és adókövetés mindenki megalégedésére nem lesz. A múltban az volt a baj, hogy a meddig a harmadik osztályú adóban az állam 10%-ot követel bevalani, addig az állam maga kényszerítette az adó fizetőt hazugságra. Mert tessék meggondolni, mit jelentet a múltban a 10%-os kereseti adó és ennek egyéb járuléka az adó fizetőre nézve? Egyszerűen oly tehernek a fizetőre való háritását, a mely alatt feltétlenül össze kellett roskadnia. A míg az állam az évi keresetnek 10%-át követelte, addig becsületes bevallásról és adómorálról beszélni

nem lehetett. Az adómorál ott kezdődik, hogy az állam az adófizetés teher birását mindenkire igazságosan ossza el. Igaz, hogy egy kicsit mulatságos, egy kicsit cinikus, egy kicsit komisz dolog is, mikor olvassuk az előadói beszédet, a melyben többek közt az is foglaltatik, hogy budapesti és vidéki ügyvédek 100 vagy 200 korona évi jövedelmet vallottak be, — még akkor is, mikor ezeket a kiáltó visszaéléseket hánytorgatjuk, még akkor is az államnak az adófizető polgárokkal való bánásmódjára gondolunk, arra, hogy a polgári becsületes ünnepi palástjában tisztes vallomást akart minden az évi jövedelmek egyenes adóban 10%-át, a mely járulékaival, a községi pótlóval, a betegápolási adóval és egyéb elsorolhatatlan közterhakkal bizvást kétszer annyira tengető, — követelt. Ezt bevallani igazság szerint nem is lehetett.

Nem kell senkitől kérdeznünk, hogy elavultnak tartja-e a régi adótörvényt, a mely a harmadik osztályú kereseti adóval megrovott polgárságtól jövedelmük egy ötöd részét kívánta bevasalni? Valóban már nagyon régen megérett az idő, hogy egy igazságos adótörvény lépjen életbe, a melynek házisa az legyen, hogy állapíttassék meg becsületesen minden egyes adó fizetőnek évi összes jövedelme és megállapítván a kis existenciák adómentes lét minimuma, — a módosabbak a nagyobb jövedelemmel bírók viseljék progresszív módon az állami kiadások terheit, a többieket is e terheket jövedelmük arányában. Szükség volt erre a törvényre, mert valóban a régi törvénynek számos olyan

kibúvó helye van, a hol az adó nem fizetők kényelmesen átsiklottak és az államkiadások terheit átengedték azoknak az „adóalanyoknak,” akik viszont igen is közeli kezeügyében voltak a fináncoknak.

Megszűnt az az idő, a mikor a nép hangulatával egészen biztosan lehetett játszani, ha a demagógia elkiáltotta: a „nem fizetünk adót!” című sokszor hangzott kortes je! Ma már nincsen olyan falusi népköri ki elhinné, hogy akár melyik állam fhatná intézményeit adófizetés nélkül tában van mindenki, hogy az állam szed adót a polgároktól, mert intézményalkotásokat ad vissza s oly intézmények melyek az állampolgár jövedelmét fok és így képessé teszik őket az adóterhek kényű viselésére. Minden állam, mely az emeli vagy rendez az adót, hogy polgárainak intézményes alkotásokat nyújtson, s melyek állampolgár boldogulását célozzák, — csak a legnagyobb dicséretre méltó. Olyan adótörvény, a mely kivétel nélkül mindenki legteljesebb tetszését elérje, — olyanra nem számíthatunk soha. De nem számíthatunk arra sem, hogy az egymásra utalt társadalmi osztályok valaha kibéküljen a közterhek bármilyen átháritásában, a meddig különféle életpályák, és különféle jövedelmek lesznek. Az a törvényjavaslat, mely nyolc részből áll és melyet meglehetősen idegességgel tárgyalt a törvényhozás, — hosszú időközön át készült és kétségtelenül át van itatva az új szocialis élet tartalmával. Nem szakít egészen a régi rendszerrel, nem mer francia mintára,

TÁRCZA.

Messina.

Irta: Verner László.

Ezelőtt három évvel voltam Messinában. Utitársam jó ismerőse ennek a lapnak is, ámbátor csak a negyedik oldalon kéri a közhögő, a rekedtségben szenvedő olvasókat, hogy csak azt a pemete cukorkát vegyék meg, a mire ez a szó van írva Réthy. Réthy Béla békéscsabai gyógyszerész volt az utitársam, a legjobb és legszemlemesebb emberek egyike, a kiket az életben megismertem. Egy Lloyd teher hajón indultunk el. A szőke Adrián mentünk és a rozoga, öreg Adrián utunk. De mindkét Adria jól viselte magát, a tenger is, a hajó is. Az alatt a hat nap alatt, a míg a kirakodó-berakodó hajó út tartott, a tenger oly szép sima volt, mint egy fiatal leánynak márvány karja. Ezek a teherhajók nem távol a partoktól igyekeznek céljuk felé, így Barletta, Molfetta, Ritontó, Bari és egyéb a fűszerkereskedők előtt ismeretes datolya

és mazsola szállító export helyek úgy tünnek fel egymás után, mint a színházi hátsó függöny képeivel. Legtöbb ebből a szép képből az azur kék ég. melynek peremén a kis olasz városkák kupolás házai úgy festettek, mintha festő kanyarította volna oda őket.

Közel voltunk az otrantói öbölhöz, a mikor a világ legsivárabb tájéka tünt fel előttünk: Nehány hónap előtt itt volt a rémes pusztító földrengés mely átható fájdalom kitérésével betöltötte egész Európát. Részvétellel tekintettünk a sötét fekete sziklatömegre s legalább a partokról az az impressziónk volt, hogy itt alig ha veszett el emberi élet. Hogyan is élhetne meg? Csak Szendrőtől délre, az Aldunán, a szerb partokon láttam életemben akkorra sivárságot. A vegetációnak sehol semmi nyoma, talán a partokon túl más világ van, mert itt a partokon emberi élet alig képzelhető.

A jóni tengernek neki vágva, — a távol szemléletébe merülő barátom és én valami rendkívülitől mekapatva kiáltottunk fel.

— Micsoda rendkívüli hegy lehet az?

— Ugy ül mint trónusán a király.

— Ez csak az Aetna lehet, — mondta barátom.

— De hisz az lehetetlen, a messinai szorosba még csak 24 óra mulva jutunk. Árn semmi kétség: az Aetna volt ez a robusztus hegyóriás 3600 méter magas ormával felnyúlva azokba a régiókba a hol már még az örökzöld hazájában is csak hó van. S fenéséges magasságában egykedvűen pipázott az öreg. Alatta felhők kovályogtak de az óriást az nem zavarta. Egy fölötté álló felhődarabnak küldözgette füstjét, mely aztán a felhő foszlányokban veszett el. És olvastuk a modern hangulatnak rontópályájában, a Bedekkerben, hogy a tisztelt öregnek kegyetlen tréfái vannak. Hatszáz évvel ezelőtt 400 falut és várost döntött romba, mikor a pipájára jobban rágyújtott. olvastuk a Bedekkert és elvonult lelki szemünk előtt Herkulánus és Pompéi kétszázszoros nagyításban. Ily hangulatok között értünk a messinai szorosba, akkor már a két földnyelven, a csizmasarkon feltűnt Reggió, a kedves scilla, a tengeré-

a tiszta jövedelem bázisára lépni, — de kétségtelen, hogy a progresszivitás felé halad, a létminimumot megállapítja, tetszik nekünk, hogy a külföldön huzamosabban tartózkodó adóját háromszorosra emeli, ezenfelül a nem altruisztikus alapon álló közkereseti és részvénytársaságok adójának ki rovásánál és tegyük hozzá igazságos mértéket tart.

Remélni lehet, hogy a tárgyalások során az adó köteles jövedelem tételesen meg fog határozatni és így a tényleg be nem folyó jövedelem nem fog megadóztatni, — a mi szerfölött igazságtalan lenne. Azt hisszük, világosabb szövegezést nyerünk az adó kipuhatólás rendszerénél s a névtelen feljelentések teljesen negligáltak. Könnyíteni fognak a több gyermekkel bíró családok adóterhein és rekompenzálni fogják a községeket, a miért az állami adókat beszedi.

Ugy látszik az egyenlő teherviselés elve mégis eleven valóság az új s az adómentességek kedvezményei, valamint az adó nem fizetés sok szédelgése végre megszűnnek.

Gyéként pedig valljuk azt, hogy a legújóttörvény igazságos és becsületes csak meggyát az életbe, ha az adókiadás funkcionáriusát az az akarat hatja, az államnak egyetlen polgára se nagyobb terhet, mint amennyit évi jövedelme, kereseti viszonyai szerint megbíró adó az évi jövedelem szerint igazodott.

A községi- és körorvosok érdekében.

Az 1908. évi XXXVIII. t.-c. a nyugdíj-kérdés rendezése nélkül olyan, mint a ház tető nélkül. A törvény utolsó pontja kötelezi is a belügyminisztert, hogy a nyugdíjintézetet egy éven belül állítsa fel. A belügyminiszter most közzétett nyugdíjtervezetét, melynek értékét legjobban jellemzi az, hogy közzététele után az ország összes községi és körorvosai február 11-ére Budapestre országos közgyűlésre gyűlnek össze; összegyűlnek pedig nem örömlüknek, hanem elke-

szak ismert réme mellett Messina. Valami sötét köd ereszkedett le. Olyan volt, mint egy özvegyi fátyol. Ez a rút feketeség körülölelte Messina városát s alig láttunk belőle valamit, hiszen úgy is egy földnyelv takarja el a kíváncsi idegen előtt. Egymásra néztünk.

— Mire gondolsz, — szóltam barátomhoz.

— Arra, hogy vajon ez a földrengés öreg — az Aetnára mutatott, — nem söpri-e majd el sokad magával még ami életünkben ezt a két várost.

Megdöbbsentem. Csodálatos: egyet gondoltunk. Ez a fekete köd mely lassan szétterjengett az egész öbölben, vajon nem-e a facies hippokratika? A halál jele. Nem tudtam ennek a gondolatnak szomorú hangulatából kikötkenni. Pedig az öreg Adria már füttyentett és Dél-Olaszország jellegzetes hangos zsvaja előre tört a kikötőből. A földrengés nem csak 150,000 embert tett hajléktalanná, hanem az olasz nagy kikötők számát egygyel apasztotta. Soha se felejttem az öszvér fogalok százait, a mátha hordók sűrű és piszkos tömegét, a parton ögyelgő fényes reverendákba (a fényesség az öregség és huzamosabb használat következménye volt a verendákon) kiöltözött piros, rózsas-

seredésüknek tanujelét adandók; összehozza őket az a csapás, melyet az ismert belügyminisztériumi törvénytervezet életbeléptetése rájuk mérni akar.

Kiáltó sérelem a községi és körorvosi karra az a tény, hogy a tervezet az eddigi keserves szolgálati évek beszámítását elejti, vagyis egy szóval a körülbelül 15 évet és már többet szolgált községi és körorvosokat jóformán kizárja a lehetőségből, hogy valamikor, keserves munkás éveik befejeztével, mikor a strapában kimerült fizikum kiejti kezéből a kenyérkereső tollat, legalább a legszükségesebbeket nem nélkülözve, fejezzék be munkás életüket.

A községi és körorvosi kar fiatal és idős tagjai egyaránt, évek hosszú sora óta hasztalan könyörögtek a kormányok előtt, felpanaszolva áldatlan viszonyaikat, ügyeik rendezését és nyugdíjképeséget sürgetve; az állam süket maradt meg nem szűnő kérelmeikre, az előző kormányok nem bírtak érzékkel a közegészségügy égető személyi kérdéseiről, szükkeblük voltak nyomorukkal szemben.

Vajjon kéréseik évtizedeken át való eltolásának most méltányos-e, hogy az évtizedek óta panaszkodók ígyák-e meg a levét? Nem! Az nem lehet!

Az az állam most nem zárkozhatik el mereven egy régi adósságának törlesztése alkalmával. Igen! Mert az állam adósa volt a községi és körorvosi karnak 30 év óta helyzetének rendezésével!

Nem kételkedünk benne, hogy a február 11-iki országos közgyűlés panaszszavát meg fogja hallani Magyarország méltányos érzésűnek ismert belügyminisztere, nemcsak meghallja, de módot is fog találni arra, hogy az ország sokat dolgozó, sokáig türelmesen várt közegészségügyi tisztviselői karának régi érdemes szolgálata elismertessék és anyagi hozzájárulással honoráltassék!

Szolgálatuk az állam érdeke, eddigi munkálkodásukból is az államnak van haszna,

szin, fehér harisnyákban lévő papok nagy csapatait, melyekkel, — úgy vettem észre, — Dél-Olaszország kellelénél többel van megáldva.

Ami hajónk deszkát és épületfát rakott ki amely valahol a csiki havasokban termeltetett, — volt néhány óránk s elhatároztuk, hogy megnézzük a várost, mely nemcsak azért érdekes, mint általában minden sicíliai város: nyüzsgő eredeti lármás rendkívül izgatott meglehetősen piszkos lakossai mián; hanem érdekes a XIV. századból való Angelo Montorsoli által készített közkútjáról, mely szobrokkal és reliefekkel ékes. Igen szép látvalónak ígérkezett a 900 esztendő Annunziata dei Cartalani norman templom, a máltai lovagrend háza, mely ma prefektuál szolgál és melyről a lapokban olvassuk, hogy elég épen maradt. Hanem a többiek? Romhalmaz és szemét teleppé vált. A hajóból kilépve, megindultunk a városba. Néhány piszkos albergó volt mindössze a parton s az egyikből két gyanús szicíliai betörő férközött hozzánk, sugdosva jelentősen pislogva össze, — semmiesetre se volt bátorságuk a két vad idegennek a társaság.

Visszamentünk a hajóra s megkérdeztük az öreg kapitányt, hogy mit gondol a két

igazságos tehát az a kérésük, hogy régi szolgálataik az állam hozzájárulásával a munkaképtelenségnek majd beálló idejében legalább a mindennapi kenyérral viszonyoztassanak.

HIREK.

Petőfi és a bécsi magyarok. Örvendezve tapasztaljuk, hogy a legnagyobb költő kultusza betölti a sziveket. Szokatlan nagy számban rendeznek mostanában Petőfi matinékat előtjár. Petőfi műveinek népszerűsítésében a Petőfi Társaság tiszteletbeli tagja, Jászai Mari. Ujabban mint értesülünk a bécsi magyar egyesület elnöke zápori Regenhart Ferencz, továbbá ennek a körnek lelkes titkára Riszner Kázmér udvari titkár tették magukévá a Petőfi Társaság által létesítendő Petőfi Ház ügyét. A két lelkes magyar fölhívására mozgalom indult meg, hogy a bécsi magyarság a Petőfi Ház létesítésének céljaira minél szélesebb körű akcióba kezdjen. Meg akarja a bécsi magyarság mutatni, hogy bár élethivatása idegenbe vonja, szívében első helyet foglal az a magyar lantos, a ki a hazaszeretetnek Tirteusza volt. Teljes elismeréssel kíséjük a mozgalmat indító bécsi magyar urak fáradozását s igaz szívvel kívánjuk, hogy a költő muzeumának szépségéhez jelentékeny anyagi erővel siessenek testvéreink.

Közgyűlés. A járási kör és nagyközségi jegyzők f. hó 23-án Szécsényben a városháza nagytermében értekezletet tartottak, melynek tárgya az új közegészségügyi törvénnyel felmerülő kör és községi orvosi állások mikénti betöltése. A gyűlésen szóba került, hogy Szécsény nagyközség ezentul egy önálló községi orvosi székhelyt képezzen, míg a most a szécsényi orvosi körhöz tartozó községek Lóc székelylyel új orvosi körzette alakitassanak. Ugyanezen tárgyban az alispán, a járási főszolgabíró, a járási tisztviselő orvos és az összes körorvosok egybevonása mellett városunkban e hó 28-án újból gyűlést fog tartani.

gyanús alak mit akar velünk? Az öreg a következőket felelte:

— Ha jót karnak, maradjanak veszteg. Az egész városon nincs mit látni. Csináljunk egy preferanszot.

Igy maradt el Messina megtekintése s így nem fogjuk látni többé ebben az életben Angelo mesternek gyönyörű kútját, ha csak az a csodálatos erő mely az olaszokban régi történelmi hagyományok iránt van, nem képesíti az egész világ felbuzdult áldozatkészégemmel mindent úgy nem restaurálni, mint a rettenetes katasztrófa előtt Messina állott. Mert századok patináját visszaadni ujonan készült alkotásokra, — mesésen tudják az olaszok.

Egy kétségtelenül túlhaladott kérdés. Az nevezetesen, hogy Messina hiába háborog még maig is a föld, és hiába ljesztgeti őket, — még — is ott fog felépülni, ahol ezelőtt állott. És ezt így motiválják: Minden háromszáz esztendőben bolondul meg méhében az öreg föld. Nem lehetünk olyan érzékenyek, hogy öt generáció kereskedelmi boldogulásáért, fel ne áldozzuk a hatodikat. Biz ez cinikus dolog, de a nemzetgazdaság efféle cvekkal dolgozik.

Halálozás. Balassagyarmatnak egy érdemes polgára halt meg január 16-án, Heksch Adolf. A nagy kort érő öreg úr általános tiszteletnek örvendett. Dr. Heksch József édes atyját gyászolja az elhunytban.

Lopás. Urda Mátyás málnapataki lakos az országos vásáron az egyik földön árulótól egy vég vásznat akart lopni, azonban észre vették és a csendőrségnek átadták, kik kihallgatás után szabadon bocsájtották; az eljárást lopás miatt ellene folyamamatba tették.

A calkorgó hideg nálunk is beállott; e hó 25-én a hőmérő 21. C. fokig süllyedt a fagypontra alá s az apró dadósok (így nevezték régebben az „óvodába” járó gyermekeket) ugyancsak megszaporták kis lábaik lépcsőit, már tudniillik azok, akiket nem ölben avagy hátton hordanak a múzsák templomának eme kedélyes előcsarnokába, hogy minél előbb a „nénike” mosolygó arca elé és meleget sugárzó kályha mellé jussanak. A kicsinyesek emez ösztönszerű ügyekezete önkénytelenül is azt a gondolatot támasztja az emberben, hogy — különösen olyan helyeken, mint Szécsény, ahol a lakosság nagyobb része mezei munkával foglalkozik, kár is ily szigorú időszakban a kisdedeket iskolába-járással gyötörni: célszerűbb lenne a kisdedevők szünidejét december, január s esetleg február hónapokra tenni, mikor a család együtt van s az apró gyermekek ügyis szülői gond alatt állnak, — ellenben a nyári szünetet kellene egészen megszüntetni, a földmivelelő nép akkor érezné igazán eme játszva-tanítás áldásait, mert tudná, hogy kis gyermeke az ő felügyelete nélkül is jóindulatú gondozásban részesül, sőt kis elméje is hozzá mért arányú kiművelést nyer.

A felkezeseti iskolák feliratai. Az elemi népoktatás szabályozásáról szóló 1907. év XXVII. t.-c. elrendeli, hogy az iskola épületeken első sorban, a többinél nagyobb helyekkel, magyarnak kell lennie a felírásnak, Apponyi Albert gróf, közokt. miniszter most a vármegyék köz. bizottságait utasította 165635 1908 számú rendeletével, hogy a törvény ellenes felírásokat haladéktalanul távolítsák el. Egyben köteleességévé tette a miniszter a politikai hatóságoknak azt is, hogy a mely iskolafentartó ez ujabban rendelkezésnek eleget tenni vonakodnék, vagy a jövőben a kifogásolt felírás módját újra alkalmazná, azt a tanítói nyugdíj alap javára fizetendő 500 kor. pénzbírsággal sújtsák.

Talált lábtakaró. A B.-Gyarmat-Szécsény közötti kocsiúton Draxler János hűgyagi tanító egy lábtakarót talált meg dec. 23-án. Igazoltt tulajdonosa átveheti nevezettnél.

Jelmez bál. A szécsényi iparos és kereskedő ifjak egylete jól sikerült mulatságot rendezett f. hó 24-én az „Ujvilág” szálloda összes termeiben. A mulatság 55 korona tiszta jövedelemmel zárult. Felülfizettek: gróf Mailáth Géza 10 kor. Volent Lajos 7, Körmeny Géza, Horváth Antal; Dr. Hoffmann Kornél 3—3 koronát, Dr. Essösy Béla, Fertő Ferencz, Reiner Mór, Dr. Szöke Jenő, Dr. Gutfreund Emil, 2—2 koronát. Molnár Sándor, Pokorny István, Lakatos Károly, Szomor György, Paczek János, Gyürky Jánosné, Müller Kálmán, Nagy Lajosné, Décsi Alfréd 1—1 koronát, összesen 45 koronát. A rendezőség ez úton is hálás köszönetét fejezi ki a felülfizetéseikért. A négyest 60 pár táncolta.

Halálozás. Pollák Herman, losonci lakos, ezelőtt a Deutsch szállodának, jelenleg pedig a Berger kávéháznak sok éven keresztül hű főpincérje f. hó 26-án Losoncon elhunyt. Az eset annál tragikusabb, mert a halálozás oka az, hogy kis fia egy héttel ezelőtt skarlátban megbetegedett és meghalt, s az apa

a betegséget fiától kapta, s most önála is halálos kimenetelű lett, ami felnőtteknél ritkaság.

A halászi iparos ifjak. 1909. február 2-án kedden a Blumenthal-féle vendéglőben jütekonyecélú zártkörű táncmulatságot rendeznek. Kezdeté este fél 8 órakor. Belépődíj tetszés szerint.

A szécsényi összes hivatal szolgák f. évi február hó 2-án, az „Oroszlán” vendéglőben táncmulatságot rendeznek. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj: Személyjegy 1 k., Családjegy 2 k. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

A trágyázásról.

(Folyt.)

II.

Izelitől előljáróba annyit, hogy előfordult műtrágyázási kísérleteknél a műtrágyázott földtermés hozama a trágyázatlanét egész 120%-ig felül multa s a termés hozam többlet értéke a ráfordított műtrágya értékét háromszor multa felül. Hanem a műtrágya nemek helyes arányban keverése révén. A munka, a kiadás az ekként trágyázott és nem trágyázott területen a műtrágya értékétől eltekintve egyébként ugyanannyi volt. Így mértek be egy holdról 5 méter mázsa helyett 12-öt. Vagy nem érdemes e tételnél pillanatra megállapodni? Nem érdemelné meg ezt, ha alkalmazva ezt a trágyázási módot, földem hozamának értéke ez évbenis több 100 koronával, meg a jövőévben is az lesz, ha alkalmazom — holdanként? Nem érdemes e, hogy kikutassam, hogy végére járjak, hogy próbát tegyek vele? És ha beválik — aminél kockázatlan nem kockázatok! — Pedig olyan egyszerű: ha igazi értelmes gazda ember vagyok, tudom — tudnom kell — földemnek miféle tápanyagokat kell juttatnom, hogy jól teremjen. A megfigyelés, a tapasztalásra vitt, hogy megállapíthassam, hogy az istálló trágyával hirok-e a földemnek állandóan annyi és annyiféle tápanyagot juttatni, amennyit a természetével elvonok tőle? hogy nem-e az lenne helyén, hogy többet juttassak? megfigyeléseim, tapasztalataim alapján azt is meg tudom állapítani, miféle tápanyagban szűkölködik inkább a földem amellet, hogy istálló trágyával trágyáztam, s ott vagyok, hogy tudom, műtrágyával mit kell pótolnom s micsoda trágya nemet kell erősebb mértékben, felhasználnom. Vagy ha a táperő minden alkatrészével meggyengült a földem, felismerem, hogy mindent kell pótolnom, s mindent adok és mivel adok mindent!?

A műtrágya használata iránt sokan elenszenvet éreznek abban a felfogásban, nem javít, hanem a talaj kizsárolására vezet. Azokról nem is szölok, akik nem gondolnak nem törődnek vele. Vakot nem oktathatsz ki a színekről. Hanem akik tudomást vesznek róla, de tartanak tőle és ezért mellőzik, kellene, hogy a kérdés velejére tapintsanak. Én nem azt értem a műtrágyázás alatt, hogy megtöltjük a földünk művelés alatt álló termő rétegét olyan anyaggal, ami annak táperójét az utolsó cseppig kihajtja. Hanem azt, hogy adjunk bele olyan alkat részeket, amik a növényzet kifejlesztéséhez szükségesek és ezt fokozzák. Az pedig mindegy, akár vöröslőhere természetével adom a földnek azt a nitrogént, aminek a talajban léte búzám termése sikerét biztosítja, akár műtrágya alakjában, — miután így is úgy is végbe megy a földben az a vegyi folyamat, aminek fonálán ez a nitrogén búza vetésem fejlesztőjévé és alkatrészévé válik. De ennél a tételnél

maradva — a nitrogén műtrágya alakjában a földbe juttatásának alig hátrányos oldala, hogy körülbelül biztosra veszem, mennyit az a nitrogén mennyiség, ami ez úton a talajomba kerül hold szám szerint.

Azzal jöjünk tisztába: bizonyos-e, hogy a műtrágya felhasználásával termő erőt veszünk a talajba? Ez a veleje az egésznek. Könnyebben tisztába jöhetünk vele. Azt bizonyosnak elfogadjuk, hogy az istálló trágyával javítjuk a földet. Mi van abban a trágyában, amire a növényzetnek szüksége van s ami a termést fokozza? Van benne foszforsav, káli, nitrogén. Csak nem nevejük ki magnakat annak a mondásnak a megkövetelésével, hogy ezek a tápszerei a földünknek istálló trágya alakjában táperőgyarapítók, műtrágya alakjában azonban nem? Mikor az az istálló trágya a földben végbe menő ugyanazon vegyi folyamat újon válik földünk termés hozama fokozójává, mint a műtrágya. De még van, a mi bizonyíték. Az a 120% termés hozam többlet, amiről fentebb a szó van, olyan műtrágya felhasználása által állt elő, amiben meg van a foszforsav, káli és nitrogén. Ugyan abban a talajban elhagyva ezen alkatrészek közül egyet — a termés hozam többlet a trágyázatlan területéhez viszonyítva nem volt akkora. Vagy is a 120% termés hozam többlet a műtrágya által belevitt táperőből adta a földnek, s ez a műtrágya nem eszköz volt arra, hogy általa földünk erejét kiszivjuk.

Azonban még valamit. Talajunk nem egyforma. Van nehéz agyag, van könnyű homok, van fekete homok, továbbá az agyagnak és homoknak legszerencsésebb vegyülete, és számtalan más változat. Elfélének a trágyában létező egyik-másik alkatrésze inkább van szüksége, mint amannak. Az istálló trágya által nem válogathatunk; adjuk, ami van, a mint van. Műtrágyában azonban többet adunk abból az alkatrészből, a mit talajunk minősége kíván. Szóval műtrágya alkalmazása által a trágyázásban inkább alkalmazkodhatunk a talajhoz. Példával lehet megvilágítani. Vegyünk könnyű homok talajt. Ebben a talajban az eső vize a trágyában létező tápanyagot idővel — 1 termés megérésére szükséges időnél többet érte — leviszi a talajba oly mélyen, hogy abból a növény nem táplálkozhat. Ez a tápanyag mennyiség reánk nézve el van veszve. Istálló trágyát használva csak meg kell hordanunk becsületesen azt a földet! Tessék lássék formán beletesszünk-e annyit is, amennyi egy évi termésre való? Azon kívül hova lesz a munkánk? Holott a trágyázást tervszerűen számításal alkalmazva ilyen földünkre ha kevesebb istálló trágyát hordunk ki, második és harmadik évben műtrágyával pótolhatjuk s hamarabb kerülhet a sor rá, hogy megint istálló trágyát tegyünk be.

Aztán egyik földnem a termő erő egyik alkatrészéből többet kíván, mint a másik. Műtrágya alakjában pedig ezt biztosabban ér kevesebb munkával juttathatjuk.

Nem akarom folytatni. Nem akarok vegytani műszavakkal dobálózni, mert azt szeretném, ha soraimra olyan emberek esnének gondolkodóba, a kik ezekkel a műszavakkal nem tartanak különös ismeretséget. A kik tartanak, azoknak úgy sincsen e sorokban mit olvasni. Aki érdeklődik, gondolkodni fog, s ha műtrágyázásra szánja el magát, amit arra nézve kell tudnia, mit és hol vegyen meg, könnyen megtudhatja.

Szenes Jakabnál egy szövet és egy bőrdívány eladó.

Sok szabad időm van.

Egy szeretni vágyó csinos barnalány tartós ismeretségét keresem, szórakozás céljából. Anyagi érdek teljesen kíván zárva. Leveleket „Mulatós tisztviselő” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.

ITT AZ ALKALOM!

RAJTA HÁT SZÉCSÉNYI SZÉPEK!

Jó állású vagyonos nőtlen 32 éves ember vagyok. Nőül vennék egy háziasan nevelt, szép barna szemű, eleven leányt, ki nagyobb hozományyal rendelkezik. Nyugot kellemes otthon biztosítva. A nagy kínálatra való tekintettel, használják ki ideje korán ezen kedvező alkalmat hölgyeim. Ajánlatok „Biztos jövő” cím alatt február 2-ig a kiadóhivatalba kérek.

4927.—908. sz.

Árverési hirdetés kivonata.

A szécsényi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szécsényi Népbanknak Holecz Péter elleni végr. ügyében 180 kor. tőke és jár. erejéig a rimóczi 876 sz. tkvi. A. I. 2. sz. ingatlanra 570 kor.-ban és a rimóczi 967 sz. tkvi. A. I. sz. ingatlanra 570 kor.-ban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

Az árverés megtartására határidőül 1909. évi február első napjának d. e. 10 óraja Rimóczi község házához tüzetett ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis a rimóczi 876 sz. tkvi. ingatlanra nézve 10 kort. és a rimóczi 967 sz. tkvi. ingatlanra nézve 22 kort. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-án jelzett árfolyammal számított és a 1881. évi 3333—81 sz. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy a baatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

Szécsény, 1908. dec. 13 napján.

Szenes, kir. bíró.

GRANTZ DAVID

könyvkötészet

Balassagyarmaton

Kossuth Lajos-utca 6.

Elvállal mindennemű könyvkötői, valamint e szakmába vágó összes munkákat, a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig.

Disztesz munkák, egyszerű és disztesz készítés.

KIADÓ IAKAS.

Szécsényben, a Kertalja-utcában, a gőzmalommal szemben, a mai kornak megfelelően épített házban 3 utcai szoba, konyha és élszoba 1909. május 1-től kezdődőleg kiadó.

Bővebb felvilágosítást Kirperger István ácsmesternél kapható.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett vétetnek fel a „Szécsényi Hírlap” kiadóhivatalában.

GLATTSTEIN ADOLF

könyvnyomdája,

könyv- és papirkereskedése,

M. kir. dohány és szivar árudája,
a Szécsényi Hírlap kiadóhivatala
Szécsényben.

Elvállal mindenfélé könyvnyomdai munkákat a legjutányosabb árak mellett

Nagy választék helyi és más képes levelezőlapokban.

Nagy raktár:

Irodai papir, levélpapir valamint dobozpapírokban: